

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ

«СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

МАТЕРІАЛИ
XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

30 квітня 2026 року

Харків
НФаУ
2026

УДК 615.15:378.145/.147

С 69

Редакційна колегія: А. А. Котвіцька, А. В. Волкова, Г.Л. Панфілова,
І. О. Сурікова, А. А. Ноздріна, Т. В. Дядюн

*Посвідчення Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації
№ 822 від 17 листопада 2025 року*

Соціальна фармація: стан, проблеми та перспективи :
С 69 матер. XI Міжнар. наук.-практ. конференції (30 кв. 2026 р.,
м. Харків) / ред. кол.: А. А. Котвіцька та ін. – Х.: НФаУ, 2026. –
537 с.

Збірник містить матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Соціальна фармація: стан, проблеми та перспективи», в яких розглянуті питання щодо сучасного стану впровадження концепції соціальної фармації як складової ефективної сфери охорони здоров'я; особливостей нормативно-правового регулювання фармацевтичного забезпечення населення та тенденцій управління фармацевтичним сектором сфери охорони здоров'я; перспектив та розвитку соціально-ефективних механізмів забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню; раціональної фармакотерапії як головного елементу ефективного та безпечного фармацевтичного забезпечення населення; сучасного стану діджиталізації та інформаційного забезпечення сфери охорони здоров'я; соціальних тенденцій менеджменту та маркетингу у фармації та соціальної відповідальності бізнесу в фармації; фармакоеконімічного аналізу схем лікування соціально-небезпечних захворювань; організації фармацевтичної допомоги в умовах надзвичайних ситуацій; соціально-психологічних та морально-етичних аспектів фармацевтичної діяльності в сучасних умовах; історичних аспектів медицини та фармації; викладання організаційно-економічних дисциплін у закладах вищої медичної та фармацевтичної освіти в умовах воєнного стану.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

Редколегія не завжди поділяє погляди авторів.

УДК 615.15:378.145/.147

© А.А. Котвіцька, А.В. Волкова, Г.Л. Панфілова,

І.О. Сурікова, А.А. Ноздріна, Т.В. Дядюн, 2026

© Національний фармацевтичний університет, 2026

Таблиця 1

**Концептуальні засади соціально-орієнтованої моделі діяльності
фармацевта**

Етап діяльності	Ключова функція	Інструментарій	Соціальний ефект
1. Доступна точка первинного контакту населення	Скринінг та фільтрація	- вимірювання АТ; - вимірювання глюкози; - вимірювання ІМТ; - анкетування	- раннє виявлення патологій; - розвантаження лікарів
2. Просвіт-ницько-консультативний напрям	Фармацевтична просвіта	- консультування з раціонального харчування та фізичної активності	- підвищення комплаєнсу та грамотності пацієнту
3. Комуніка-тивна підтримка та мотиваційне консультування	Мотивація та комунікація	- мотиваційне інтерв'ю, допомога у подоланні шкідливих звичок	- стійка зміна поведінкових звичок; - формування довіри до системи

Висновок. Обґрунтовано напрями посилення ролі фармацевта у реалізації завдань громадського здоров'я через розвиток профілактичного консультування, фармацевтичної просвіти, виявлення факторів ризику та професійної маршрутизації пацієнтів у практиці аптечного обслуговування. Реалізація такого підходу сприятиме підвищенню доступності профілактично орієнтованої допомоги населенню, посиленню просвітницької функції аптечних закладів і покращенню взаємодії пацієнта із системою охорони здоров'я. Перспективи подальших досліджень полягають у розробці організаційних механізмів і практичних алгоритмів реалізації зазначених напрямів у діяльності аптечних закладів.

**КОНТИНУУМ МОДЕЛЕЙ ВИПISУВАННЯ РЕЦЕПТІВ
ФАРМАЦЕВТАМИ У МІЖНАРОДНІЙ ПРАКТИЦІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
ЇХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В УКРАЇНІ**

Комаріда О.О., Косяченко К.Л.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна
kkl@nmu.ua

Розширення професійних повноважень фармацевтів щодо призначення лікарських засобів є складовою трансформації систем охорони здоров'я, спрямованої на перерозподіл функцій між медичними професіями та підвищення ефективності фармакотерапії. У цьому контексті особливого значення набуває

аналіз моделей фармацевтичного виписування (pharmacist prescribing), які відображають різні рівні професійної автономії фармацевта. Закордонний досвід моделей виписування рецептів фармацевтами сформував континуум – безперервний процес розвитку фармацевтичного виписування від залежних (collaborative) моделей до повністю незалежного призначення лікарських засобів.

Отже, метою дослідження є аналіз континууму моделей виписування рецептів фармацевтами у міжнародній практиці та обґрунтування перспектив їх імплементації в Україні. У ході дослідження було використано методи порівняльного, системного та узагальнювального аналізу, а також аналіз нормативно-правового регулювання у різних країнах світу.

У міжнародній практиці виписування рецептів фармацевтами реалізується у вигляді континууму моделей, що відображає поступове зростання рівня їх професійної автономії – від колаборативних форм взаємодії з лікарями до незалежного прийняття рішень щодо призначення лікарського засобу. Такий підхід дозволяє адаптувати рівень повноважень фармацевтів відповідно до особливостей системи охорони здоров'я конкретної країни. Найбільш обмеженою є колаборативна модель, яка передбачає виписування ліків фармацевтом у межах угод про співпрацю з лікарями. Така взаємодія здійснюється на основі погоджених протоколів формулярів і характеризується низьким рівнем автономії фармацевта. Наступною є модель частково незалежного виписування, за якої фармацевт має обмежене право самостійного призначення лікарських засобів. Його повноваження, як правило, регламентуються визначеним переліком препаратів, конкретними станами або окремими групами пацієнтів, що зумовлює проміжний характер цієї моделі. Більш розширені повноваження передбачає модель незалежного виписування для діагностованих станів, відповідно до якої фармацевт самостійно приймає рішення щодо фармакотерапії пацієнтів із уже встановленими діагнозами та несе повну відповідальність за результати призначеного лікування. Найвищий рівень професійної автономії реалізується у моделі повністю незалежного виписування, яка охоплює як пацієнтів із встановленими діагнозами, так і осіб із недіагностованими станами. У межах цієї моделі фармацевт здійснює комплексну оцінку стану пацієнта, приймає клінічні рішення та призначає лікарські засоби, що свідчить про його повну інтеграцію у систему первинної медичної допомоги.

Враховуючи міжнародний досвід, саме поетапна реалізація континууму моделей виписування рецептів фармацевтами є найбільш доцільною для системи охорони здоров'я України. Такий підхід дозволяє забезпечити поступове

розширення професійних повноважень фармацевтів із урахуванням готовності системи охорони здоров'я, рівня підготовки фахівців та нормативно-правового забезпечення. Перехід до автономних моделей виписування рецептів можливий за умови удосконалення системи підготовки фармацевтів, розширення доступу до медичної інформації (зокрема через електронні системи охорони здоров'я), а також чіткого визначення відповідальності та стандартів клінічної практики. Така еволюційна модель впровадження дозволить забезпечити баланс між підвищенням доступності фармакотерапії та дотриманням принципів безпеки і якості медичної допомоги.

ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ АСОРТИМЕНТУ ПРОТИПУХЛИННИХ ПРЕПАРАТІВ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ У ЛІКУВАННІ ГЕМОБЛАСТОЗІВ

Матушак М. Р.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна
matushakmarta@gmail.com

Серед різних галузей медицини онкогематологія займає особливе місце. Це обумовлено, перш за все, прискореними темпами розвитку медичних технологій, які використовуються у лікуванні хворих на гемобластози. Сучасна онкогематологія концентрує здобутки та досягнення біотехнології, генної інженерії, молекулярної біології тощо. Характер розвитку онкогематології безпосередньо впливає і на формування стратегії та тактики лікування хворих, а також на асортимент протипухлинних препаратів (ППП), які використовуються.

Метою дослідження є оцінка перспектив розвитку асортименту ППП, які використовуються у лікування гемобластозів у світі та в Україні.

Матеріалами дослідження слугували дані спеціальних джерел, в яких висвітлюються питання використання нових методик лікування хворих на гемобластози. Використовувалися також дані державної реєстрації ППП в Україні, що представлені на офіційному сайті ДП «Державний експертний центр МОЗ України». Застосовувалися історичний, логічний, порівняльний методи наукових досліджень та пошуку, а також контент-аналіз.

До онкогематологічних патологій відноситься значна кількість злоякісних захворювань кровотворної (лейкози) та лімфоїдної (лімфоми) тканини людини. Як більшість патологічних процесів, гемобластози можуть протікати у гострій та хронічній формі. Виникнення злоякісного процесу у кровотворній та лімфоїдній